

VISOKOŠOLSKO SREDIŠČE NOVO MESTO
Visoka šola za upravljanje in poslovanje

ČISTOPIS

Visokošolski strokovni študijski program I. stopnje
UPRAVLJANJE IN POSLOVANJE

Čistopis visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje* sprejetega na 51. seji senata VŠUP, dne 24. 03. 2005 in spremenjenega na 114. seji, dne 31. 05. 2010.

KAZALO

1	SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU	1
2	OPREDELITEV TEMELJNIH CILJEV IN KOMPETENC	1
2.1	Temeljni cilji programa	1
2.2	Poklicne kompetence	2
3	PODATKI O MEDNARODNI PRIMERLJIVOSTI PROGRAMA	3
4	PODATKI O MEDNARODNEM SODELOVANJU VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA	4
5	PREDMETNIK ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA	5
5.1	Kreditno vrednotenje programa in posameznih učnih enot	5
5.2	Predmetnik s poimensko navedbo učnih enot	6
5.3	Vrsta in delež učnih enot in njihova vključenost v strukturo programa	8
5.4	Razmerje predavanj, seminarjev in vaj ter drugih oblik študija	10
5.5	Praktično usposabljanje v programu, izvedba in kreditno ovrednotenje	10
5.6	Deli študijskega programa – programi za izpopolnjevanje	12
6	POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA	16
7	MERILA ZA PRIZNAVANJE ZNANJA IN SPRETNOSTI, PRIDOBLENIH PRED VPISOM V PROGRAM	17
8	PREVERJANJE IN OCENJEVANJE	17
9	POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU	18
11	NAČINI IZVAJANJA ŠTUDIJA	21
12	POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA	22
13	POGOJI ZA DOKONČANJE POSAMEZNIH DELOV PROGRAMA	22
14	STROKOVNI NASLOV	22

I SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

Študijski program:	upravljanje in poslovanje
Stopnja:	prva
Vrsta:	visokošolski strokovni študijski program
Klasius SRV:	št. 16 203 - visokošolska strokovna izobrazba
Trajanje:	3 leta
Obseg:	180 ECTS
Študijsko področje:	št. 34 – poslovne in upravne vede (klasifikacija Isced)
Klasius P:	št. 3400 – poslovne in upravne vede
Raziskovalno področje:	družboslovne vede (klasifikacija Frascati)
Akreditacija:	Svet RS za visoko šolstvo, slep št. 2/41 – 2005

Pri razvoju visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje* so dosledno upoštevani dokumenti:

- Zakon o visokem šolstvu (Ur. l. RS, št. 100/04),
- Zakon o strokovnih in znanstvenih naslovih (Ur. l. RS, št. 22/99),
- Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ur. l. RS, št. 101/04),
- Merila za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS (Ur. l. RS, št. 124/04).

2 OPREDELITEV TEMELJNIH CILJEV IN KOMPETENC

2.1 Temeljni cilji programa

Visokošolski strokovni študijski program I. stopnje *upravljanje in poslovanje* omogoča študentom pridobiti strokovno znanje in usposobljenost za:

- neposredno zaposlitev po zaključeni prvi stopnji,
- nadaljevanje študija na drugi stopnji in v programih za izpopolnjevanje,
- permanentno strokovno in osebnostno rast ter za
- razumevanje globalnega gospodarskega, političnega, socialnega in kulturnega okolja.

Diplomanti se bodo zaposlovali na nivoju srednjega vodstvenega kadra za visoko strokovna opravila v vseh strukturah gospodarstva, negospodarstva in državne uprave. Obvladali bodo reševanje zahtevnih strokovnih in delovnih problemov s področij upravljanja, poslovanja in poslovedenja organizacije, organiziranja poslovnih sistemov, poznavanja prava in predpisov, upravljanja s sredstvi in kadri in uporabo informacijsko-upravljaljskih sistemov. Prednost programa je njegova interdisciplinarnost, povezanost s prakso, usposabljanje za takojšnjo praktično uporabo strokovnega znanja, postopkov in poslovnih tehnik ter razvoj sposobnosti za pogajanja, odločanje in za uresničevanje sprejetih odločitev.

2.2 Poklicne kompetence

Pri oblikovanju kompetenc za visokošolski strokovni študijski program prve stopnje *upravljanje in poslovanje* smo se oprli na usmeritve projekta Tuning, upoštevali smo ocene in mnenja gospodarstvenikov in visokošolskih učiteljev.

Študenti bodo v visokošolskem strokovnem študijskem programu prve stopnje *upravljanje in poslovanje* pridobili in razvili naslednje splošne in predmetnospecifične kompetence.

Splošne kompetence

Študenti bodo s programom razvili naslednje splošne kompetence:

- poznavanje in razumevanje procesov v poslovnem okolju organizacije in sposobnost za njihovo analizo, sintezo in predvidevanje rešitev ter njihovih posledic,
- usposobljenost za raziskovanje na področju upravljanja in poslovanja ter razvoj kritične in samokritične presoje,
- fleksibilna uporaba znanja v praksi,
- avtonomnost, (samo)kritičnost, (samo)reflektivnost, (samo)evalviranje in prizadevanje za kakovost,
- občutljivost/odprtost za ljudi in socialne situacije ter razvoj komunikacijskih spretnosti za domače in mednarodno okolje,
- etična refleksija in zavezanost profesionalni etiki v poslovnem okolju, spoštovanje nediskriminativnosti in multikulturalnosti v organizaciji in njenem (mednarodnem) okolju,
- zmožnost vzpostavljanja in vzdrževanja partnerskega odnosa s sodelavci, z delodajalcem in drugimi uporabniki oz. skupinami (lokalna skupnost, svetovalne službe, gospodarstvo ipd.) ter zmožnost strpnega dialoga,
- poznavanje in razumevanje razvojnih teženj, razlik in potreb posameznika,
- sposobnost za upravljanje s časom, za samopripravo in načrtovanje ter samokontrolo izvajanja načrtov.

Predmetnospecifične kompetence

Študenti bodo s programom razvili naslednje predmetnospecifične kompetence:

- poznavanje in razumevanje utemeljitve in zgodovine temeljnih disciplin s področja poslovnih in upravnih ved, in sicer s področja ekonomije, podjetništva, poslovne informatike, človeških virov, kvantitativnih metod, prava in poslovođenja,
- sposobnost za reševanje konkretnih delovnih problemov na področju upravljanja in poslovanja z uporabo znanstvenih metod in postopkov,
- koherentno obvladanje temeljnega znanja, pridobljenega pri obveznih predmetih ter sposobnost povezovanja znanja z različnih področij in njegova aplikativna uporaba pri implementaciji v prakso,
- sposobnost pridobivanja, selekcije in evalvacije novih informacij in zmožnost ustrezne interpretacije v kontekstu na področju ekonomije, podjetništva, poslovne informatike, zaposlenih, kvantitativnih metod, prava in poslovođenja,
- razumevanje splošne strukture družboslovnih ved in povezanost z njenimi poddisciplinami, predvsem ekonomijo, poslovođenjem, poslovnimi, organizacijskimi in humanističnimi vedami (interdisciplinarnost),
- razumevanje in uporaba metod kritične analize in razvoja teorij ter njihova uporaba pri reševanju konkretnih delovnih problemov,
- razvoj veščin in spretnosti pri uporabi znanja na določenem strokovnem področju s pomočjo praktičnega usposabljanja,
- sposobnost uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije in sistemov na področju upravljanja in poslovanja,

- organizacijske in vodstvene spretnosti v podjetjih in zavodih, mentorstvo študentom in pripravnikom,
- razumevanje individualnih vrednot in vrednostnih sistemov, obvladovanje profesionalno-etičnih vprašanj,
- usposobljenost za vodenje oddelka in/ali skupine,
- organiziranje aktivnega in samostojnega dela, usposabljanje zaposlenih za samoizobraževanje,
- usposobljenost za preverjanje in ocenjevanje dosežkov zaposlenih ter oblikovanje povratnih informacij,
- komuniciranje s strokovnjaki z različnih področij gospodarskega in družbenega življenja,
- sodelovanje z interesnimi skupinami (dobavitelji, kupci, konkurenco, politiko ...)
- razumevanje odnosov med organizacijo in socialnim okoljem – sistemsko gledanje in delovanje,
- poznavanje in razumevanje teoretičnih osnov svetovalnega dela (prenosa znanja), obvladovanje postopkov in principov svetovalnega dela ter načrtovanje in obvladovanje sprememb,
- oblikovanje celovite ocene potreb posameznika oz. skupine, njihovih močnih in šibkih področij ob upoštevanju okoljskih dejavnikov (fizičnih, socialnih, kulturnih) z ustreznimi postopki in instrumenti,
- zavzemanje za take spremembe sistema, ki zagotavljajo osnovne pravice in potrebe uporabnika oz. skupine.

3 **PODATKI O MEDNARODNI PRIMERLJIVOSTI PROGRAMA**

Pri izdelavi študije mednarodne primerljivosti visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje* s tujimi sorodnimi študijskimi programi smo skladno z 49. členom Zakona o visokem šolstvu (Ur. l. RS, št. 100/04) in 8. členom Meril za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ur. l. RS, št. 101/04) upoštevali naslednje kriterije:

- primerljivost koncepta, formalne in vsebinske strukturiranosti programa *upravljanje in poslovanje* s tujimi programi,
- primerljivost možnosti dostopa in pogojev za vpis v študijski program;
- primerljivost trajanja študija, napredovanja, dokončanja študija in pridobljenih naslovov,
- primerljivost načinov in oblik študija (sistem in organizacija študijskega procesa, kreditni sistem, uporaba sodobnih informacijskih tehnologij, samostojni študij, tutorstvo, organizacija praktičnega usposabljanja),
- možnosti za vključevanje programa v mednarodno sodelovanje (mobilnost) oz. skupni evropski visokošolski prostor,
- razlike med predlaganim in tujimi programi glede na specifične potrebe in pogoje domačega gospodarstva in javnih služb.

Za analizo mednarodne primerljivosti visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje* smo pregledali številne sorodne študijske programe v evropskem visokem šolstvu. Po premisleku smo za primerjavo izbrali tri evropske študijske programe s področja poslovnih in upravnih ved (klasifikacija lced), ki so usklajeni z bolonjskimi usmeritvami, ter se izvajajo na mednarodno uveljavljenih in kakovostnih visokošolskih institucijah s tradicijo.

Tako smo za v študijo mednarodne primerljivosti vključili sorodne študijske programe in sicer z visokošolskih institucij: Hochschule Wismar – Nemčija, Libera Università di Bolzano, Facoltà di Economia - Italija, Fachhochschule Vorarlberg – Avstrija.

Tabela 3: Seznam v primerjavo zajetih visokošolskih zavodov in študijskih programov

Visokošolski zavod	Študijski program	Država	Spletna stran institucije
Hochschule Wismar	Betriebswirtschaft	Nemčija	www.hs-wismar.de
Libera Università di Bolzano, Facoltà di Economia,	Laurea in Scienza dell'Economia e della Gestione Aziendale	Italija	www.unibz.it
Fachhochschule Vorarlberg	Betriebswirtschaft	Avstrija	www.fh-vorarlberg.ac.at

Študija mednarodne primerljivosti je pokazala, da je visokošolski strokovni študijski program prve stopnje *upravljanje in poslovanje* mednarodno primerljiv in omogoča mednarodno mobilnost ter vključevanje v evropski visokošolski prostor.

4 PODATKI O MEDNARODNEM SODELOVANJU VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA

Šola svojo mednarodno dejavnost razvija na štirih področjih:

- organizacija mednarodnih znanstvenih posvetov,
- izmenjava študentov in visokošolskih učiteljev,
- sodelovanje v mednarodnih znanstvenoraziskovalnih projektih in
- individualni stiki pedagoških delavcev.

Organizacija mednarodnih znanstvenih posvetov

Šola je do sedaj organizirala tri mednarodne znanstvene simpozije. Leta 2001 je bil posvet z naslovom Nadarjeni med teorijo in prakso, leta 2003 posvet Nadarjeni: izkoriščen ali prezrt potencial, leta 2004 pa posvet Mediji v izobraževanju. Vsakega izmed teh simpozijev se je udeležilo nekaj deset znanstvenikov in strokovnjakov iz Slovenije in tujine, predvsem iz držav Jugovzhodne Evrope.

Izmenjava študentov, visokošolskih učiteljev in strokovnih sodelavcev

Šola v preteklosti ni sodelovala v mednarodnih programih izmenjave. V letu 2004 pa smo pristopili k pridobitvi univerzitetne listine Erasmus, ki šolam omogoča dostop do programa Socrates/Erasmus. Listino smo pridobili marca 2005. Istočasno smo začeli navezovati stike s tujimi visokošolskimi ustanovami. Trenutno imamo podpisano pismo o nameri z Univerzo Ålborg (Danska) in pa pogodbe o sodelovanju z visokošolskim zavodom iz Konina (Poljska), Ekonomsko fakulteto iz Niša (Srbija in Črna gora) ter s pedagoško fakulteto iz Vranja (Srbija in Črna gora). V teku je tudi podpisovanje sporazuma z Univerzo Vorarlberg (Avstrija). V letu 2004/2005 se je začelo tudi navezovanje stikov med študentskimi organizacijami in organizirani so bili prvi medsebojni obiski med študenti šole in študenti iz Konina. Prve izmenjave študentov in visokošolskih učiteljev načrtujemo v letu 2005/2006, ko bodo na šoli opravili del študija trije tuji študentje, medtem ko bodo štirje naši študentje del študija opravili na partnerskih ustanovah. Predvidoma trije visokošolski učitelji bodo sodelovali pri pedagoškem procesu na partnerskih ustanovah, pri izvedbi študija na šoli pa bodo sodelovali predvidoma štirje visokošolski učitelji s partnerskih ustanov. Na tujih ustanovah se bodo izobraževali trije visokošolski učitelji.

V letu 2006 pa bomo pričeli sodelovati tudi v programu Leonardo da Vinci, v okviru katerega bodo naši študentje prvič opravljali obvezno delovno prakso v tujini v poletnem semestru študijskega leta 2005/2006.

Ker je šola mlada ustanova, je prisiljena intenzivno investirati v projekte mednarodnega sodelovanja, zato v prihodnjem letu načrtujemo številne aktivnosti na tem področju. Med drugim načrtujemo vključitev šole v relevantna mednarodna združenja visokošolskih ustanov in širjenje partnerske mreže. S partnerskimi ustanovami bodo poenoteni relevantni standardi in organizirani obiski predstavnikov tujih visokošolskih ustanov.

5 PREDMETNIK ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Pri sestavi predmetnika so dosledno upoštevana priporočila Bolonjske deklaracije, ki se nanašajo na trajanje študija, letno obremenitev študenta, izbirnost, kreditno ovrednotenje študijskih dosežkov in mednarodno mobilnost ter določila Zakona o visokem šolstvu in podzakonskih aktov. Posodobljeni in obogateni program upravljanje in poslovanje zajema vsa vsebinska področja obstoječega študijskega programa, vendar se od njega razlikuje po številu predmetov, umestitvi predmetov glede na kompetence v ustrežnejši letnik, po uravnoteženosti ur organiziranega študijskega dela, po deležu seminarских vaj, po izbirnosti in s tem po večji prilagodljivosti individualnim potrebam študentov. Spremembe so nastale na podlagi konkretnih predlogov študentov, ki so bili zbrani z anketnim vprašalnikom junija 2004, poglobljenega enomesečnega timskega dela pedagoških delavcev šole in razprav v različnih organih šole ter sodelovanja z gospodarskimi subjekti regije.

Predmetnik tvorijo posamezne učne enote/predmeti (v nadaljevanju predmeti), ki so glede na letno obremenitev študentov dokaj enakomerno razporejene v tri letnike s šestimi semestri. Sestavlja ga 28 predmetov, in sicer 21 skupnih/obveznih predmetov, en izbirni modul s tremi predmeti, dva izbirna predmeta, strokovna praksa in diplomska naloga. Vsi predmeti so enosemestrski. Vsak semester je ovrednoten s 30 KT. Strokovna praksa je zaradi dosedanjih dobrih izkušenj umeščena v poletni semester tretjega letnika. Taka organizacija strokovne prakse omogoča študentom spoznavanje realnega poslovnega okolja in praktičnih strokovnih problemov, ki bi jih lahko uporabili pri pripravi diplomske naloge, spoznavanje potencialnih možnosti za zaposlitev in za opravljanje zaostalih študijskih obveznosti, izvajalcu delovne prakse pa takojšnjo vključitev praktikanta v delo ter spoznavanje njegovih zmožnosti in primernosti za morebitno zaposlitev. Predmetnik šestega semestra omogoča optimalne možnosti za mednarodno mobilnost študentov.

Predmetnik lahko uravnotežimo v celoti, ko upoštevamo organizirano študijsko delo in individualno delo študenta. Kreditne točke se presojajo v kontekstu z učnim načrtom posameznega predmeta. Tako so lahko predmeti z enakim številom ur organiziranega študijskega dela ovrednoteni z različnim številom KT, ker zahtevajo več individualnega dela študenta.

V predmetniku niso določeni deli programa, ki jih bo šola izvajala v tujem jeziku. O tem bo odločal senat šole za vsako študijsko leto, v skladu z rokovnikom o mobilnosti študentov in pedagoških delavcev za prihodnje študijsko leto.

5.1 Kreditno vrednotenje programa in posameznih učnih enot

Visokošolski strokovni študijski program prve stopnje *upravljanje in poslovanje* je kreditno ovrednoten skladno z določili Meril za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS (Ur. list RS, 124/2004). Kreditni prenosni sistem ECTS študentu omogoča nabiranje in prenos kreditnih točk iz enega študijskega programa v drugega in medsebojno priznavanje opravljenih obveznosti med visokošolskimi zavodi iz Republike Slovenije in tujine. Zagotavlja preglednost in primerljivost visokošolskih sistemov in študijskih programov, kar predstavlja osnovo za mobilnost študentov in priznavanje študijskih obveznosti.

Kreditna točka (KT) je merska enota za vrednotenje dela, ki ga študent v povprečju opravi. Ena kreditna točka pomeni 25 do 30 ur obremenitve študenta, pri čemer lahko znaša letna obremenitev študenta od 1500 do 1800 ur. Posamezni deli programa so ovrednoteni skladno z merili: posamezni

predmet z najmanj 3 KT, modul z najmanj 5 KT, teden strokovne delovne prakse z 2 KT in diplomska projektna naloga z 10 KT.

Merila ECTS spodbujajo uvajanje strategij poučevanja, ki so osredotočene na študenta: izhodišče je študijska oziroma delovna obremenitev študenta. Študentu se kreditne točke dodelijo, ko izpolni s programom predpisane študijske obveznosti. V obremenitev študenta se štejejo: predavanja, seminarji, vaje in druge oblike organiziranega študijskega dela (praktično usposabljanje, laboratorijske vaje, raziskovalno delo, projektno delo), individualno študijsko delo (sprotno delo, študij literature, seminarske, projektne in raziskovalne naloge ter priprava na izpite ali druge oblike preverjanja znanja) in diplomska naloga oz. zaključna projektna naloga pri programih za izpopolnjevanje.

Ko bo program tekkel, bomo v skladu z določili 5. člena Meril ECTS dejansko obremenitev študenta spremljali in evalvirali do diplomiranja prve vpisane generacije, potem pa najmanj vsake dve leti (Anketni vprašalnik o dejanski obremenitvi študenta), ter po potrebi popravili oz prilagodili ta del študijskega programa.

5.2 Predmetnik s poimensko navedbo učnih enot

V tabeli 5 je prikazano: predmetnik s poimensko navedbo učnih enot, kreditno ovrednotenje celotnega programa in posameznih učnih enot v KT po ECTS, letno in celotno število ur študijskih obveznosti študenta ter letno in celoletno število ur organiziranega študijskega dela oziroma kontaktnih ur programa.

Tabela 5: Predmetnik s kreditnim ovrednotenjem študijskih obveznosti

I. letnik															
Zap.št.	Učna enota	VP	Organizirano študijsko delo								OŠD	IŠDŠ	LOŠ	KT	
			1. semester				2. semester								
			P	V	LV	KT	P	V	LV	KT					
1.	Uvod v gospodarstvo	EK	45	45		7						90	99	189	7
2.	Poslovanje podjetja	PV	30	30		5						60	70	130	5
3.	Metode komuniciranja	PV	30	30	15	6						75	87	162	6
4.	Poslovna matematika	KM	30	45		6						75	93	168	6
5.	Poslovni tuji jezik I	TJ	15	45		6						60	120	180	6
6.	Gospodarjenje podjetij	EK					45	30		6		75	87	162	6
7.	Računovodstvo	PV					45	30	15	7		90	120	210	7
8.	Teorija organizacije	ME					30	30		5		60	70	130	5
9.	Osnove IS	IN					45		45	7		90	113	203	7
10.	Poslovni tuji jezik 2	TJ					30	30		5		60	90	150	5
SKUPAJ			150	195	15	30	195	120	60	30	735	949	1684	60	
2. letnik															
1.	Temelji menedžmenta	ME	30	45		6						75	81	156	6
2.	Trženje	PV	30	45		6						75	81	156	6
3.	Pravni okviri poslovanja	PR	30	45		6						75	93	168	6
4.	Ravnanje z ljudmi	KA	30	45		6						75	87	162	6
5.	Menedžment proizvodnje	ME	30	45		6						75	81	156	6
6.	Davčna politika	PR					30	45		6		75	87	162	6
7.	Poslovne finance	PV					30	30		5		60	80	140	5
8.	Menedžment JS in NO	ME					30	45		6		75	81	156	6
9.	Poslovna statistika	KM					30	30	15	7		75	128	203	7
10.	Izbirni predmet I						30	30		6		60	102	162	6
SKUPAJ			150	225	0	30	150	180	15	30	720	901	1621	60	
3. letnik															
1.	Modeli za odločanje	ME	30	30		6						60	102	162	6
2.	MODUL: 1. predmet		30	30		6						60	102	162	6
3.	2. predmet		30	30		6						60	102	162	6
4.	3. predmet		30	30		6						60	102	162	6
5.	Izbirni predmet 2		30	30		6						60	102	162	6
6.	Mednarodno poslovanje	PV					30	30		6		60	102	162	6
7.	Strokovna praksa									18		360	0	360	18
8.	Diplomska naloga								15	6		15	165	180	6
SKUPAJ			150	150	0	30	30	30	15	30	735	777	1512	60	
SKUPAJ I. + 2. + 3. letnik			450	570	15	90	375	330	90	90	2190	2627	4817	180	

Opomba:

VP = vsebinsko področje: EK = ekonomija, PV = poslovne vede, ME = menedžment, PR = pravo, IN = informatika, KM = kvantitativne metode, KA = kadri, TJ = tuji jezik; P = predavanja, V = vaje, LV = laboratorijske vaje, PU = praktično usposabljanje, OŠD = organizirano študijsko delo, IŠDŠ = individualno študijsko delo študenta, LOŠ = letna obremenitev študenta, KT = kreditne točke

5.3 Vrsta in delež učnih enot in njihova vključenost v strukturo programa

Celoten program zajema organizirane oblike študijskega dela in individualno delo študenta ter obsega 4817 ur v vrednosti 180 KT. Traja tri študijska leta. Tvorijo ga skupni/obvezni študijski predmeti (21), izbirni predmeti (2), izbirni modularni predmeti (3), strokovna praksa in diplomska naloga.

Predpisane učne enote se izvajajo kot *organizirane oblike študijskega dela*: predavanja, seminarske vaje, laboratorijske vaje in strokovna praksa.

Individualno študijsko delo študenta zajema sprotno delo, pisanje seminarskih nalog in poročil, študij literature, pripravo na izpite ter pisanje diplomske naloge. Obsega 2627 ur ali 54,5%.

5.3.1 Izbirni moduli programa

Program vsebuje 6 izbirnih modulov. Posamezni modul sestavljajo trije predmeti (18 KT). Modul je zaokrožena celota specialnega vsebinskega področja ter omogoča nadgradnjo in poglobljanje temeljnega znanja skupnih/obveznih predmetov prvega in drugega letnika. Študent si izbere enega izmed modulov glede na svoje interese, izredni študent pa tudi glede na potrebe delovnega mesta.

Tabela 6: Izbirni moduli

Zap.št.	Učna enota	VP	OŠD			OŠD	IŠDŠ	LOŠ	KT
			P	V	LV				
EKONOMIJA									
1.	Upravljalna ekonomika	EK	30	30		60	102	162	6
2.	Ekonomika javnega sektorja	EK	30	30		60	102	162	6
3.	Analiza poslovanja	EK	30	30		60	102	162	6
MENEDŽMENT									
1.	Menedžment kakovosti in poslovne odličnosti	ME	30	30		60	102	162	6
2.	Menedžment malih podjetij	ME	30	30		60	102	162	6
3.	Krizni menedžment	ME	30	30		60	102	162	6
TRŽENJE									
1.	Načrtovanje trženja	PV	30	30		60	102	162	6
2.	Poslovna logistika	PV	30	30		60	102	162	6
3.	Trženjsko komuniciranje	PV	30	30		60	102	162	6
RAČUNOVODSTVO									
1.	Računovodstvo v javnem sektorju	PV	30	30		60	102	162	6
2.	Poslovno računovodstvo	PV	30	30		60	102	162	6
3.	Analiza računovodskih izkazov	PV	30	30		60	102	162	6
KADRI									
1.	Tehnologija zaposlovanja	KA	30	30		60	102	162	6
2.	Delovno pravo	KA	30	30		60	102	162	6
3.	Motiviranje in nagrajevanje	KA	30	30		60	102	162	6
INFORMATIKA									
1.	Računalniška organizacija	IN	30	15	15	60	102	162	6
2.	Razvoj in upravljanje IS	IN	30	15	15	60	102	162	6
3.	Baze podatkov	IN	30	15	15	60	102	162	6
SKUPAJ V POSAMEZNEM MODULU			90	90		180	306	486	18

5.3.2 Izbirni predmeti programa

Izbirni predmeti omogočajo načrtovanje študija z ozirom na individualne potrebe študenta. Uvrščeni so v drugi in tretji letnik. Z izbirnimi predmeti se realizira 12 KT programa ali 6,6% obveznosti. Predmetnik šestega semestra daje optimalne možnosti za zunanjo izbiro ali mednarodno mobilnost študentov.

Tabela 7: Izbirni predmeti

Zap.št.	Učna enota	VP	OŠD			OŠD	IŠDŠ	LOŠ	KT
			P	V	LV				
1.	Javne finance	EK	30	30		60	102	162	6
2.	Poslovanje trgovskih podjetij	PV	30	30		60	102	162	6
3.	Razvoj kariere	PV	30	30		60	102	162	6
4.	Inovacijski menedžment	ME	30	30		60	102	162	6
5.	Poslovna etika	ME	30	30		60	102	162	6
6.	E - poslovanje	PV	30	15	15	60	102	162	6
7.	Retorika	PV	30	30		60	102	162	6
8.	Tuji jezik 3	TJ	30	30		60	102	162	6

5.3.3 Delež izbirnosti v programu

Program traja tri študijska leta oziroma šest semestrov. Prvi letnik sestavlja 10 skupnih predmetov. Drugi letnik tvori 9 skupnih obveznih predmetov in en izbirni predmet (6 KT). Tretji letnik vključuje dva skupna obvezna predmeta (12 KT), en izbirni modul s tremi predmeti (18 KT), en izbirni predmet (6 KT), strokovno prakso (18 KT) in diplomsko nalogo (6 KT).

Učne enote pokrivajo področja ekonomije, poslovnih ved, menedžmenta, kvantitativnih metod, kadrov, informatike, prava in tujih jezikov.

Tabela 8: Struktura programa glede na izbirnost, vsebinska področja in število KT

Letnik	Sestava programa	Št. enot	Vsebinsko področje v KT									SKUPAJ KT	SKUPAJ v %
			EK	PV	ME	KM	PR	KA	IN	TJ	IP		
1.	Skupni predmet	10	13	18	5	6			7	11		60	33,3
2.	Skupni predmet	9		11	18	7	12	6				54	30,0
	Izbirni predmet	1									6	6	3,3
3.	Skupni predmet	2		6	6							12	6,7
	Izbirni modul	3								18		18	10,0
	Izbirni predmet	1								6		6	3,3
	Strokovna praksa	1										18	10,0
	Diplomska naloga	1										6	3,3
SKUPAJ v KT			13	35	29	13	12	6	7	11	30	180	
SKUPAJ v %			7,2	19	16,1	7,2	6,7	3,3	3,9	6,1	17		100

Skupni del programa

Skupni del programa vključuje 21 študijskih predmetov v obsegu 126 KT oz. 70 %, ki omogočajo usvajanje temeljnega znanja, razvoj splošnih in predmetnospecifičnih kompetenc diplomanta.

Izbirni del programa

Program omogoča študentom uresničevanje lastne študijske poti. Načrtovanje individualnega programa študija vključuje možnost notranje in zunanje izbire. Izbira je možna pri naslednjih učnih enotah: izbirni modul, izbirni predmeti, strokovna praksa in diplomska naloga.

V okviru *notranje izbire* (iz nabora izbirnih modulov in izbirnih predmetov šole) lahko študent izbere modul, ki zajema tri študijske predmete v obsegu 18 KT ali 10 % programa, izbirna predmeta v obsegu 12 KT ali 6,6 %, strokovno prakso v obsegu 18 KT ali 10 % in diplomsko nalogo v obsegu 6KT ali 3,3 %.

Zunanja izbira je mogoča v naslednjih enotah: izbirna predmeta, strokovna praksa in diplomska naloga. Obsega 43 KT ali 23,9 %. Izbirne enote lahko študent opravi na matični šoli ali na kateri koli visokošolski instituciji v Sloveniji ali tujini. Da bi študent lažje opravil del programa izven matične institucije, je pretežni del enot, ki omogočajo *zunanjo izbiro*, združen v tretjem letniku.

5.4 Razmerje predavanj, seminarjev in vaj ter drugih oblik študija

V skladu z merili ECTS se v letno obremenitev študenta (LOŠ) šteje organizirano študijsko delo, ki se izvaja v obliki predavanj, vaj, laboratorijskih vaj, strokovne praksa in individualno študijsko delo (sprotno delo, študij literature, seminarske naloge, projektno delo, raziskovalno delo, priprava na izpite ali druge oblike preverjanja ter priprava in zagovor projektne diplomske naloge).

Tabela 10: Delež predavanj, vaj, seminarjev in drugih oblik študija

Letnik študija	Org. oblike študijskega dela			OŠD	IŠDŠ	LOŠ	KT
	P	VILV	SP				
1. letnik	345	390		735	949	1684	60
2. letnik	300	420		720	901	1621	60
3. letnik	180	195	360	735	777	1512	60
SKUPAJ UR	825	1005	360	2190	2627	4817	180
v %	17,1	20,9	7,5	45,5	54,5	100,0	

V treh letih študent predvidoma opravi 4817 ur, kar je v povprečju 26,7 ure na eno KT. Od tega je 17,1% predavanj, 20,9% vaj in 62% individualnega študijskega dela, pri čemer odpade 7,5% na strokovno prakso. Dejansko število ur organiziranega študijskega dela je odvisno od študentovih kontaktov s pedagoškimi delavci na govorilnih urah, konzultacijah, ekskurzijah, tutorskih urah in podobno.

5.5 Praktično usposabljanje v programu, izvedba in kreditno ovrednotenje

Elementi praktičnega usposabljanja kot izjemno pomembnega dela izobraževalnega procesa so vaje, laboratorijske vaje, strokovna praksa in diplomska naloga.

Vaje

Potekajo v obliki skupinskega dela, kjer udeleženci rešujejo konkretno zastavljen problem z uporabo znanja in postopkov, pridobljenih na predavanjih in s samostojnim individualnim študijem. Študent v skladu z učnim načrtom pri posamezni učni enoti individualno ali v timu pripravi seminarsko nalogo v pisni obliki in jo ustno predstavi. Izvajajo se v skupini po 30 študentov.

Laboratorijske vaje

Predstavljajo individualno utrjevanje in preverjanje razumevanja znanja, pridobljenega pri teoretičnem usposabljanju, ki je povezano z obvladovanjem posameznih vsebinskih sklopov s pomočjo reševanja konkretnih nalog. Izvajajo se v skupini po 15 študentov.

Strokovna praksa

Po vsebini in stopnji zahtevnosti je usklajena z doseženo stopnjo teoretičnega znanja. Opravlja se v delovnem okolju v gospodarskih družbah, zavodih ali državnih organih. Je vodena, nadzorovana in usmerjana, študente usposablja za konkretno reševanje problemov v realnem okolju. Po opravljeni strokovni praksi študent pripravi poročilo v vnaprej določeni obliki, ki ga pregleda mentor, oceni pa ga organizator strokovne prakse na šoli. Potek in organizacija strokovne prakse je natančneje predvidena v Navodilih za opravljanje strokovne prakse študentov šole, vsebina pa v učnem načrtu.

Diplomska naloga

Je obširna in kompleksna strokovna obravnava rešitve konkretnega problema poslovne prakse in mora biti rezultat samostojnega dela kandidata v obsegu 2-3 avtorske pole (60.000-90.000 znakov). Kandidat z njo dokaže, da je sposoben rešiti strokovni praktični problem na podlagi znanja, ki si ga je pridobil po študijskem programu, s samostojnim študijem literature in virov ter na strokovni praksi. Postopek in način priprave in zagovora diplomske naloge je določen v pravilniku in navodilih za pisanje pisnih izdelkov.

Tabela 11: Delež praktičnega usposabljanja v programu

Letnik študija	Št. ur v letniku	Praktično usposabljanje v urah	Praktično usposabljanje v %
1. letnik	1684	390	23,2
2. letnik	1621	420	25,9
3. letnik	1512	555	36,7
SKUPAJ UR	4817	1365	28,3

Iz tabele je razvidno, da delež praktičnega usposabljanja iz letnika v letnik narašča, v povprečju pa zajema 28,6 % celotnega programa.

5.6 Deli študijskega programa – programi za izpopolnjevanje

Skladno z določili 36. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 100/04) se študijski programi prve in druge stopnje lahko izvajajo po delih, določenih s programom. Vsak opredeljeni del študijskega programa predstavlja vsebinsko zaokroženo celoto in se lahko izvaja tudi kot program za izpopolnjevanje oz. kot program vseživljenjskega učenja.

Programi za izpopolnjevanje so namenjeni izpopolnjevanju, dopolnjevanju, poglobljanju in posodabljanju znanja na dodiplomski ravni.

Visokošolski strokovni študijski program prve stopnje *upravljanje in poslovanje* vključuje naslednje delne programe oz. programe za izpopolnjevanje:

- ekonomija,
- menedžment,
- trženje,
- računovodstvo,
- kadri,
- informatika.

Našteti deli programa se bodo izvajali po predmetniku, prikazanem v spodnji tabeli.

Tabela 12: Učne enote programa za izpopolnjevanje

Zap.št.	Učne enote	Org. študijsko delo			OŠD	IŠDŠ	LOŠ	KT
		P	V	PU				
1.	MODUL: 1. predmet	30	30		60	102	162	6
2.	2. predmet	30	30		60	102	162	6
3.	3. predmet	30	30		60	102	162	6
4.	Izbirni predmet 1	30	30		60	102	162	6
5.	Izbirni predmet 2	30	30		60	102	162	6
6.	Strokovna praksa			160	160		160	8
7.	Zaključni seminar					150	150	6
SKUPAJ		150	150	160	460	660	1120	44

Posamezni program za izpopolnjevanje, ki je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*, obsega 44 KT. Sestavljajo ga trije predmeti izbranega modula (18 KT), dva izbirna predmeta (12 KT), strokovna praksa (8 KT) in zaključni seminar (6 KT).

Slušatelj zaključi program za izpopolnjevanje, ki je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*, ko uspešno opravi vse predpisane obveznosti v obsegu 44 KT, za kar prejme potrdilo (skladno z 32.a členom ZVŠ – zadnja alineja), ki je javna listina, ter prilogo z navedbo učnih enot, kompetenc in doseženega uspeha.

5.6.1 Ekonomija

Program za izpopolnjevanje *ekonomija* je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*. Namenjen je izpopolnjevanju, dopolnjevanju, poglobljanju in posodabljanju znanja s področja ekonomskih in poslovnih ved na dodiplomski ravni.

Predmetnik programa za izpopolnjevanje ekonomija

Program za izpopolnjevanje ekonomija obsega 1120 ur oz. 44 KT. Slušatelj s programom poglobi znanje s področja ekonomije (18 KT) in znanje s področja dveh izbirnih predmetov (12 KT). Pridobljeno znanje uporabi pri strokovnem usposabljanju v delovnem okolju v obliki strokovne prakse (8 KT). Izobraževanje se zaključi z zaključnim seminarjem (6 KT).

Tabela 13: Predmetnik programa za izpopolnjevanje ekonomija

Zap.št.	Učna enota	Org. študijsko delo			OŠD	IŠDŠ	LOŠ	KT
		P	V	PU				
1.	Upravljalna ekonomika	30	30		60	102	162	6
2.	Ekonomika javnega sektorja	30	30		60	102	162	6
3.	Analiza poslovanja	30	30		60	102	162	6
4.	Izbirni predmet 1	30	30		60	102	162	6
5.	Izbirni predmet 2	30	30		60	102	162	6
6.	Strokovna praksa			160	160		160	8
7.	Zaključni seminar					150	150	6
SKUPAJ		150	150	160	460	660	1120	44

Obveznosti študenta ter oblike preverjanja in ocenjevanja znanja so opisane v učnih načrtih posameznih učnih enot.

Slušatelj zaključi program za izpopolnjevanje ekonomija, ki je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje* ko opravi vse predpisane obveznosti v obsegu 50 KT, za kar prejme potrdilo (skladno z 32.a členom ZVŠ – zadnja alineja), ki je javna listina, ter prilogo z navedbo učnih enot, kompetenc in doseženega uspeha.

5.6.2 Menedžment

Program za izpopolnjevanje *menedžment* je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*. Namenjen je izpopolnjevanju, dopolnjevanju, poglobljanju in posodabljanju znanja s področja menedžmenta in menedžmenta kakovosti na dodiplomski ravni.

Predmetnik programa za izpopolnjevanje menedžment

Predmetnik programa za izpopolnjevanje *menedžment*, ki je del študijskega programa *upravljanje in poslovanje*, obsega 44 KT po ECTS. Sestavljajo ga trije predmeti modula menedžment (18 KT), dva izbirna predmeta (12 KT), strokovna praksa (8 KT) in zaključni seminar (6 KT).

Tabela 14: Predmetnik programa za izpopolnjevanje menedžment

Zap.št.	Učna enota	OŠD			OŠD	IŠDŠ	LOŠ	KT
		P	V	PU				
1.	Menedžment kakovosti in poslovne odličnosti	30	30		60	102	162	6
2.	Menedžment malih podjetij	30	30		60	102	162	6
3.	Krizni menedžment	30	30		60	102	162	6
4.	Izbirni predmet 1	30	30		60	102	162	6
5.	Izbirni predmet 2	30	30		60	102	162	6
6.	Strokovna praksa			160	160		160	8
7.	Zaključni seminar					150	150	6
SKUPAJ		150	150	160	460	660	1120	44

Obveznosti študenta ter oblike preverjanja in ocenjevanja znanja so opisane v učnih načrtih posameznih učnih enot.

Slušatelj zaključi program za izpopolnjevanje *menedžment*, ki je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*, ko opravi vse predpisane obveznosti v obsegu 44 KT, za kar prejme potrdilo (skladno z 32.a členom ZVŠ – zadnja alineja), ki je javna listina, ter prilogo z navedbo učnih enot, kompetenc in doseženega uspeha.

5.6.3 Trženje

Program za izpopolnjevanje *trženje* je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*. Namenjen je izpopolnjevanju, dopolnjevanju, poglobljanju in posodabljanju znanja s področja trženja, trženjskega komuniciranja in logistike na dodiplomski ravni.

Predmetnik programa za izpopolnjevanje trženje

Predmetnik programa za izpopolnjevanje *trženje*, ki je del študijskega programa *upravljanje in poslovanje*, obsega 44 KT po ECTS. Sestavljajo ga trije predmeti modula trženje (18 KT), dva izbirna predmeta (12 KT), strokovna praksa (8 KT) in zaključni seminar (6 KT).

Tabela 15: Predmetnik programa za izpopolnjevanje trženje

Zap.št.	Učna enota	Org. študijsko delo			OŠD	IŠDŠ	LOŠ	KT
		P	V	PU				
1.	Načrtovanje trženja	30	30		60	102	162	6
2.	Poslovna logistika	30	30		60	102	162	6
3.	Trženjsko komuniciranje	30	30		60	102	162	6
4.	Izbirni predmet 1	30	30		60	102	162	6
5.	Izbirni predmet 2	30	30		60	102	162	6
6.	Strokovna praksa			160	160		160	8
7.	Zaključni seminar					150	150	6
	SKUPAJ	150	150	160	460	660	1120	44

Obveznosti študenta ter oblike preverjanja in ocenjevanja znanja so opisane v učnih načrtih posameznih učnih enot.

Slušatelj zaključi program za izpopolnjevanje *trženje*, ki je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*, ko opravi vse predpisane obveznosti v obsegu 44 KT, za kar prejme potrdilo (skladno z 32.a členom ZVŠ – zadnja alineja), ki je javna listina, ter prilogo z navedbo učnih enot, kompetenc in doseženega uspeha.

5.6.4 Računovodstvo

Program za izpopolnjevanje *računovodstvo* je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*. Namenjen je izpopolnjevanju, dopolnjevanju, poglobljanju in posodabljanju znanja s področja računovodstva v javnem sektorju, poslovnega računovodstva in analize računovodskih izkazov na dodiplomski ravni.

Predmetnik programa za izpopolnjevanje računovodstvo

Predmetnik programa za izpopolnjevanje *računovodstvo*, ki je del študijskega programa *upravljanje in poslovanje*, obsega 44 KT po ECTS. Sestavljajo ga trije predmeti modula računovodstvo (18 KT), dva izbirna predmeta (12 KT), strokovna praksa (8 KT) in zaključni seminar (6 KT).

Tabela 16: Predmetnik programa za izpopolnjevanje računovodstvo

Zap.št.	Učna enota	Org. študijsko delo			OŠD	IŠDŠ	LOŠ	KT
		P	V	PU				
1.	Računovodstvo v javnem sektorju	30	30		60	102	162	6
2.	Poslovodno računovodstvo	30	30		60	102	162	6
3.	Analiza računovodskih izkazov	30	30		60	102	162	6
4.	Izbirni predmet 1	30	30		60	102	162	6
5.	Izbirni predmet 2	30	30		60	102	162	6
6.	Strokovna praksa			160	160		160	8
7.	Zaključni seminar					150	150	6
	SKUPAJ	150	150	160	460	660	1120	44

Obveznosti študenta ter oblike preverjanja in ocenjevanja znanja so opisane v učnih načrtih posameznih učnih enot.

Slušatelj zaključi program za izpopolnjevanje računovodstvo, ki je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*, ko opravi vse predpisane obveznosti v obsegu 44 KT, za kar prejme potrdilo (skladno z 32.a členom ZVŠ – zadnja alineja), ki je javna listina, ter prilogo z navedbo učnih enot, kompetenc in doseženega uspeha.

5.6.5 Kadri

Program za izpopolnjevanje kadri je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*. Namenjen je izpopolnjevanju, dopolnjevanju, poglobljanju in posodabljanju znanja s področja tehnologije zaposlovanja, delovnega prava in motiviranja in nagrajevanja na dodiplomski ravni.

Predmetnik programa za izpopolnjevanje kadri

Predmetnik programa za izpopolnjevanje kadri, ki je del študijskega programa *upravljanje in poslovanje*, obsega 44 KT po ECTS. Sestavljajo ga trije predmeti izbirnega modula kadri (18 KT), dva izbirna predmeta (12 KT), strokovna praksa (8 KT) in zaključni seminar (6 KT).

Tabela 17: Predmetnik programa za izpopolnjevanje kadri

Zap.št.	Učna enota	Org. študijsko delo			OŠD	IŠDŠ	LOŠ	KT
		P	V	PU				
1.	Tehnologija zaposlovanja	30	30		60	102	162	6
2.	Delovno pravo	30	30		60	102	162	6
3.	Motiviranje in nagrajevanje	30	30		60	102	162	6
4.	Izbirni predmet 1	30	30		60	102	162	6
5.	Izbirni predmet 2	30	30		60	102	162	6
6.	Strokovna praksa			160	160		160	8
7.	Zaključni seminar					150	150	6
	SKUPAJ	150	150	160	460	660	1120	44

Obveznosti študenta ter oblike preverjanja in ocenjevanja znanja so opisane v učnih načrtih posameznih učnih enot.

Slušatelj zaključi program za izpopolnjevanje kadri, ki je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*, ko opravi vse predpisane obveznosti v obsegu 44 KT, za kar prejme potrdilo (skladno z 32.a členom ZVŠ – zadnja alineja), ki je javna listina, ter prilogo z navedbo učnih enot, kompetenc in doseženega uspeha.

5.6.6 Informatika

Program za izpopolnjevanje *informatika* je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*. Namenjen je izpopolnjevanju, dopolnjevanju, poglobljanju in posodabljanju znanja s področja računalništva ter razvoja in upravljanja informacijskih sistemov na dodiplomski ravni.

Predmetnik programa za izpopolnjevanje informatika

Predmetnik programa za izpopolnjevanje *informatika* ki je del študijskega programa *upravljanje in poslovanje*, obsega 44 KT po ECTS. Sestavljajo ga trije predmeti modula informatika (18 KT), dva izbirna predmeta (12 KT), strokovna praksa (8 KT) in zaključni seminar (6 KT).

Tabela 18: Predmetnik programa za izpopolnjevanje informatika

Zap.št.	Učna enota	Org. študijsko delo			OŠD	IŠDŠ	LOŠ	KT
		P	V	PU				
1.	Računalniška organizacija	30	30		60	102	162	6
2.	Razvoj in upravljanje IS	30	30		60	102	162	6
3.	Baze podatkov	30	30		60	102	162	6
4.	Izbirni predmet 1	30	30		60	102	162	6
5.	Izbirni predmet 2	30	30		60	102	162	6
6.	Strokovna praksa			160	160		160	8
7.	Zaključni seminar					150	150	6
	SKUPAJ	150	150	160	460	660	1120	44

Obveznosti študenta ter oblike preverjanja in ocenjevanja znanja so opisane v učnih načrtih posameznih učnih enot.

Slušatelj zaključi program za izpopolnjevanje *informatika*, ki je del visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje*, ko opravi vse predpisane obveznosti v obsegu 44 KT, za kar prejme potrdilo (skladno z 32.a členom ZVŠ – zadnja alineja), ki je javna listina, ter prilogo z navedbo učnih enot, kompetenc in doseženega uspeha.

6 POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

Pogoji za vpis

V **prvi letnik** visokošolskega strokovnega študijskega programa *upravljanje in poslovanje* se na osnovi 38. člena Zakona o visokem šolstvu lahko vpiše:

- kdor je opravil maturo,
- kdor je opravil poklicno maturo ali zaključni izpit po štiriletnem srednješolskem programu,
- kdor je pred 1. 6. 1995 končal kateri koli štiriletni srednješolski program.

Merila za izbiro ob omejitvi vpisa

Šola lahko omeji vpis, če število prijav za vpis bistveno presega število razpisanih mest. Pri omejitvi vpisa so kandidati izbrani po kriteriju doseženih točk splošnega učnega uspeha v tretjem in četrtem letniku (40 % točk) in splošnega učnega uspeha pri zaključnem izpitu ali poklicni maturi ali maturi (60% točk).

Pogoj za vpis v **drugi letnik** študija po končanem višješolskem programu, sprejetem po 01. 01. 1994, je diploma višješolskega študija ter povprečna ocena opravljenih obveznosti na višji strokovni šoli

najmanj 7,5. Kandidati morajo do vpisa v tretji letnik opraviti diferencialne izpite, ki izhajajo iz razlike med programi.

Pogoj za vpis v **tretji letnik** po končanem višješolskem programu, sprejetem pred 01. 01. 1994, je diploma višješolskega študija. Brez diferencialnih izpitov se lahko vpišejo diplomanti sorodnih programov (EF Ljubljana, VEKŠ/EPF Maribor, VUŠ/FU Ljubljana, VŠOD/FOV Kranj), vsi ostali pa morajo pred diplomom opraviti diferencialne izpite iz izbranih poglavij predmetov prvega in drugega letnika programa upravljanje in poslovanje.

Pogoje za vpis izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini.

7 MERILA ZA PRIZNAVANJE ZNANJA IN SPRETNOSTI, PRIDOBLENIH PRED VPISOM V PROGRAM

Na osnovi pisne vloge kandidata, priloženih spričeval in drugih listin, šola prizna pred vpisom v študijski program pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s programom upravljanje in poslovanje.

- a. Če je bilo *znanje pridobljeno v formalnih/neformalnih oblikah izobraževanja*, bodo kandidati to znanje izkazali s spričevali in drugimi listinami (»netipična spričevala«, portfolio, listine o končanem delu študijskega programa, tečajih in drugih oblikah izobraževanja), iz katerih bo jasno razvidna vsebina teh programov in obseg vloženega dela študenta. Na osnovi teh dokazil, ki jih mora predložiti najpozneje do junija za naslednje študijsko leto, se lahko kandidatu prizna do 20 KT. Študent, ki se v tretji letnik vpisuje po Merilih za prehode, za priznavanje pridobljenega znanja pred vpisom ne more zaprositi za predmete tretjega letnika.
- b. Če je bilo *znanje pridobljeno z izkustvenim učenjem*, lahko študent zaprosi za preverjanje in ocenjevanje znanja na šoli.
- c. Na podlagi *ustreznih delovnih izkušenj* se študentom lahko prizna do 18 KT pri strokovni praksi.

Individualne dokumentirane vloge kandidatov za priznanje znanja, pridobljenega pred vpisom, obravnava komisija za študijske zadeve šole, v skladu s postopki in pravili za priznavanje izpitov, ki jih sprejme senat šole.

8 PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

Ocenjevanje znanja je zasnovano tako, da visokošolskim učiteljem in študentom zagotavlja stalne in kakovostne informacije o napredovanju in doseganju zastavljenih kompetenc/ciljev študijskega programa. Študijski program od študentov zahteva sprotno delo, zato bo tudi ocenjevanje znanja diagnostično, formativno in sumativno. Potekalo bo sproti med izvajanjem in po zaključenem izvajanju posameznih predmetov.

Načini ocenjevanja in preverjanja znanja so določeni v učnih načrtih posameznih predmetov in so prilagojeni preverjanju doseženih ciljev pri posameznih predmetih, predvidenih študijskih dosežkov in razvoja splošnih in predmetnospecifičnih kompetenc. Zaradi pestrosti metod učenja in poučevanja, tudi zaradi zagotavljanja veljavnosti, zanesljivosti in objektivnosti, bodo visokošolski učitelji pri posameznih predmetih uporabljali različne kombinacije načinov ocenjevanja in preverjanja znanja. Ocenjevanje bo zajemalo vse taksonomske nivoje, pri čemer nas bo zanimala tudi kvalitetna struktura in organizacija znanja.

Namen ocenjevanja je: oceniti izdelek, študentu posredovati povratno informacijo o njegovem napredku in doseženih rezultatih, študentu omogočiti vključitev v nadaljnje izobraževanje oz. v zaposlitev, pridobivanje podatkov za evalvacijo opravljenega pedagoškega dela.

O elementih preverjanja in kriterijih ocenjevanja je študent obveščen ustno ob začetku študijskega leta in pisno z učnim načrtom.

Predvidevani načini preverjanja in ocenjevanja so: ustni in/ali pisni izpiti, kolokviji, testi, eseji, seminarske naloge, ustne predstavitve, praktične naloge oziroma izdelki, portfolijo, dnevniki, reševanje realnih problemov, projekti, vrstniško ocenjevanje, pisno poročilo o strokovni praksi, diplomska naloga.

Tabela 20: Ocenjevalna lestvica

Ocena		Ocena po ECTS		Kriterij v %	Opis znanja
10	odlično	A	excellent	95,6–100 %	izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami
9	prav dobro	B	very good	84,3–95,5 %	nadpovprečno znanje z nekaj napakami
8	prav dobro	C	good	70,8–84,2 %	solidni rezultati
7	dobro	D	satisfactory	59,6–70,7 %	znanje z manjšimi napakami
6	zadostno	E	sufficient	55–59,5 %	znanje ustreza minimalnim kriterijem
5 - I	nezadostno	F	fail	0–54,9%	znanje ne ustreza minimalnim kriterijem
*	uspešno	P	pass	55–100%	znanje ustreza minimalnim kriterijem
*	neuspešno	F	fail	0 – 54,9%	znanje ne ustreza minimalnim kriterijem

* Z ocenama uspešno in neuspešno se ocenjuje znanje in opravljene obveznosti pri strokovni praksi.

Študent mora za pozitivno oceno doseči najmanj 55 % zahtevanih točk. Ocene iz ocenjevalne lestvice se pretvarjajo v ECTS sistem ocenjevanja. Postopke in pravila o preverjanju in ocenjevanju znanja in postopke za priznavanje kreditnih točk, pridobljenih v drugih programih na istem ali drugih visokošolskih zavodih, ureja Pravilnik o ocenjevanju in preverjanju znanja.

9 POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU

Za napredovanje v drugi letnik mora študent doseči najmanj 45 ECTS iz prvega letnika, za napredovanje v tretji letnik najmanj 45 ECTS drugega letnika in vse obveznosti iz prvega letnika, kar znaša 105 ECTS.

Študent se lahko vpiše v višji letnik tudi, če ni dosegel zahtevanih kreditnih točk, kadar ima za to opravičene razloge: materinstvo, daljša bolezen, izjemne družinske in socialne okoliščine, sodelovanje na vrhunskih strokovnih, kulturnih in športnih prireditvah.

Študent, ki ni opravil vseh obveznosti, določenih s študijskim programom za vpis v višji letnik, lahko v času študija enkrat ponavlja letnik ali spremeni študijski program ali smer zaradi neizpolnitve obveznosti v prejšnji smeri ali študijskem programu. Tretjega letnika ni možno ponavljati, ker je za opravljanje manjkajočih študijskih obveznosti namenjen absolventski staž.

Študent se lahko v skladu z zakonom podaljša status za največ eno leto, če:

- se iz opravičenih razlogov ne vpiše v višji letnik,
- iz opravičenih razlogov ne diplomira v 12 mesecih po zaključku zadnjega semestra,
- študentka v času študija rodi.

Glede na študijske dosežke lahko študent konča študij v krajšem času, kot je predvideno s študijskim programom.

Usmerjanje in svetovanje

Pred vključitvijo v študij strokovna služba referata za študijske zadeve na šoli omogoči, da se kandidat izčrpno seznanijo s študijskim programom, načinom, pogoji študija itd.

V času študija bodo organizirane naslednje aktivnosti:

- svetovanje za spodbujanje samoozaveščanja, učinkovito razreševanje konfliktov in vzpostavljanje pozitivnih socialnih stikov,
- usposabljanje za strokovno pisanje in učinkovito učenje,
- tutorstvo kot pomoč pri razreševanju problemov, ki izhajajo iz organizacije ali realizacije študijskih obveznosti,
- mentorstvo, v okviru katerega bodo visokošolski učitelji in sodelavci z individualnim pristopom vodili študente do uspešnih študijskih rezultatov,
- svetovalno delo pri premagovanju osebnih težav,
- svetovalno delo pri vključevanju diplomantov v zaposlitev in različne oblike vseživljenjskega učenja.

10 DOLOČBE O PREHODIH MED PROGRAMI

Prehodi med programi

S prehodom se razume prenehanje študentovega izobraževanja po študijskem programu, v katerega se je vpisal, ter nadaljevanje izobraževanja po novem študijskem programu, v katerem se vse ali del obveznosti, ki jih je študent že opravil v predhodnem študijskem programu, priznajo kot opravljene obveznosti drugega študijskega programa.

Za prehod se ne šteje sprememba študijskega programa ali smeri zaradi neizpolnitve obveznosti v prvem študijskem programu ali smeri.

Prehod omogoča mobilnost študentov, izbiro različnih poti za doseganje izobrazbe ter prilagodljivost in odprtost visokošolskega sistema.

Pri prehodih med programi se upoštevajo naslednja merila:

- izpolnjevanje pogojev za vpis v novi študijski program,
- število razpoložljivih študijskih mest,
- letniki ali semestri v prejšnjem študijskem programu, v katerih je študent opravil vse študijske obveznosti,
- izpiti in druge študijske obveznosti iz prejšnjega programa,
- diferencialni izpiti in druge študijske obveznosti, ki jih mora študent dodatno opraviti, če želi diplomirati v novem programu.

Možni so naslednji prehodi:

- med študijskimi programi za pridobitev visoke strokovne izobrazbe,
- iz programa za pridobitev univerzitetne izobrazbe v program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe,
- iz višješolskih študijskih programov (sprejetih pred 01. 01. 1994) v program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe,
- iz programov višjih strokovnih šol po Zakonu o strokovnem in poklicnem izobraževanju (Ur. l. RS, št. 12/96) in Zakonu o višjem strokovnem izobraževanju (Ur. l. RS, št. 86/04) v programe za pridobitev visoke strokovne izobrazbe,

- med ustreznimi tujimi programi.

Študent lahko prehaja iz sorodnih programov na program upravljanje in poslovanje v skladu z Zakonom o visokem šolstvu in merili ECTS. Program upravljanje in poslovanje je ovrednoten s 180 ECTS, od tega lahko 12 ECTS v okviru izbirnih predmetov opravi na kateremkoli programu dodiplomskega študija v Sloveniji ali v tujini.

1. Prehod iz drugega visokošolskega strokovnega študijskega programa na program upravljanje in poslovanje. Priznanje pridobljenih kreditnih točk pri posameznih predmetih, ki potekajo na visokošolskih ustanovah, omogoča prehode med programi. Študentu se ob prehodu priznajo kreditne točke pri posameznem predmetu, ki ga je uspešno zaključil z izpitom na drugem visokošolskem programu, če se le-ta v najmanj 80 % po vsebini in obsegu ujema z vsebino in obsegom predmeta na šoli. V tem primeru se to znanje ovrednoti z enakim številom točk po ECTS, kot znaša število ECTS pri tem predmetu na šoli. Upoštevajo se izpiti, opravljeni pred največ petimi leti, razen pri predmetih poslovna matematika, poslovna statistika in tuji jezik.

2. Za prehod iz programa za pridobitev univerzitetne izobrazbe v program upravljanje in poslovanje veljajo isti kriteriji, in sicer: vsebina, obseg in dosežen uspeh pri posameznem predmetu ter razpoložljiva mesta.

3. Pogoji za prehod iz višješolskih študijskih programov (sprejetih pred 01. 01. 1994) v program upravljanje in poslovanje (tretji letnik) so opravljena diploma in razpoložljiva mesta. Kandidati, ki niso diplomirali na sorodnih programih (VEKŠ/EPF Maribor, VUŠ/FU Ljubljana, EF Ljubljana, VŠOD/FOV Kranj), se vpisujejo pod pogojem, da pred prijavo teme diplomske naloge opravijo diferencialne izpite izbranih poglavij petih predmetov prvega in drugega letnika, in sicer: poslovanje podjetja, uvod v gospodarstvo, temelji menedžmenta, poslovno komuniciranje in trženje. Če imajo kandidati več kot eno leto ustreznih delovnih izkušenj, se jim prizna strokovna praksa v obsegu 18 ECTS.

4. Prehod iz programov višjih strokovnih šol po Zakonu o strokovnem in poklicnem izobraževanju (Ur. l. RS, št. 12/96) in Zakonu o višjem strokovnem izobraževanju (Ur. l. RS, št. 86/04) je možen v 2. letnik programa upravljanje in poslovanje pod naslednjimi pogoji:

- da ima šola razpoložljiva študijska mesta,
- da imajo kandidati povprečno oceno opravljenih obveznosti na višji šoli najmanj 7,5,
- da do vpisa v tretji letnik opravijo diferencialne izpite, in sicer:
 - diplomanti višjih strokovnih šol za elektroenergetiko, elektroniko, gradbeništvo, strojništvo, živilstvo, telekomunikacije in poštni promet, morajo opraviti dodatne študijske obveznosti iz predmetov I. letnika programa upravljanje in poslovanje: uvod v gospodarstvo, teorija organizacije ter poslovanje podjetja,
 - diplomanti višje strokovne šole za turizem in gostinstvo morajo opraviti dodatne študijske obveznosti iz predmetov I. letnika programa upravljanje in poslovanje: poslovna matematika in poslovni račun, uvod v gospodarstvo ter teorija organizacije,
 - diplomanti višje strokovne šole za poslovne sekretarje morajo opraviti dodatne študijske obveznosti iz predmetov I. letnika programa upravljanje in poslovanje: poslovna matematika, uvod v gospodarstvo ter poslovanje podjetja,
 - diplomanti višje strokovne šole za komercialiste morajo opraviti dodatne študijske obveznosti iz predmetov I. letnika programa upravljanje in poslovanje: poslovna matematika ter uvod v gospodarstvo,
 - diplomanti ostalih višjih strokovnih šol morajo opraviti dodatne študijske obveznosti iz predmetov I. letnika programa upravljanje in poslovanje na osnovi dejansko ugotovljene razlike med programoma.

Prehod omogoča mobilnost študentov, izbirnost različnih poti za doseganje izobrazbe ter fleksibilnost in odprtost visokošolskega sistema.

Če imajo kandidati več kot eno leto ustreznih delovnih izkušenj, se jim prizna delovna praksa v podjetju v obsegu 18 ECTS, kar je določeno v posebnem pravilniku.

II NAČINI IZVAJANJA ŠTUDIJA

Študij se izvaja kot redni (100 študentov) in izredni (60 študentov). Oba načina sta enakovredna. Pri rednem in izrednem študiju se praviloma izvede en letnik v enem študijskem letu, v obsegu kontaktnih ur, predvidenih v študijskem programu.

Pri obeh načinih se predavanja izvajajo s celotno skupino študentov, vaje v skupinah po 30 študentov, laboratorijske vaje pa v skupinah po 15 študentov. Študij se izvaja po študijskem koledarju, pri čemer redni študentje realizirajo v povprečju 24 ur, izredni študentje pa 10 ur organiziranega študijskega dela tedensko.

Pri *izrednem študiju* organizirano pedagoško delo poteka po sistemu zaporedne izvedbe predmetov. Vsak predmet se prične s predavanji, ki jim sledijo seminarske vaje po skupinah in preverjanje znanja. Po enakem zaporedju poteka izvedba vseh predmetov. Izvede se *najmanj tretjina organiziranega študijskega dela*, predvidenega s predmetnikom. Ker je število ur organiziranega študijskega dela manjše kot pri rednem študiju, ta način študija zahteva več samostojnega dela. Izredni študent mora opraviti vse obveznosti, ki so predvidene za redni študij.

Študij na daljavo bo šola razvijala, upošteva potrebe okolja in v skladu s sklepi senata. Študij na daljavo je v razvitem svetu že uveljavljena oblika izobraževanja, ki z razvojem izobraževalne tehnologije in interneta dobiva vse večji pomen in razsežnosti. Sodobna tehnologija omogoča hitro in učinkovito komunikacijo med slušateljem in učiteljem ter pripravo kakovostnih učnih gradiv, ki lahko nadomestijo razlago učitelja.

Nosilec predmeta izvede uvodna srečanja, na katerih študenti dobijo navodila za individualno delo s prejetim študijskim gradivom. Študijsko gradivo sestavlja tiskan učbenik, ki ga v posameznih primerih dopolnjujejo zbirke vaj in nalog, avdio in video posnetki, elektronski mediji (diskete, CD) in spletne aplikacije. Gradiva so pripravljena posebej za študij na daljavo in študenta vodijo skozi proces izobraževanja po programu upravljanje in poslovanje.

Pri nekaterih predmetih bo način dela zahteval tudi praktično usposabljanje: laboratorijske vaje - vaje v računalniški učilnici, seminarske vaje, strokovno prakso, projektno delo.

Slušateljem pri učenju težjih delov snovi pomagajo tutorji, in sicer tako, da:

- pripravijo vaje, ki niso obvezne,
- organizirajo skupinske in individualne konzultacije,
- nudijo pomoč po telefonu in po e-pošti.

Če se bo v nekem okolju v obliko študija na daljavo vključilo najmanj pet slušateljev, bo šola organizirala študijsko središče, kjer bodo potekala srečanja s predavatelji (vaje, konzultacije, izpiti) in bo na voljo tehnična oprema.

V obliko študija na daljavo se lahko vključijo kandidati in kandidatke, ki:

- nimajo časa obiskovati predavanj,
- so iz geografsko oddaljenih ali slabo dostopnih področij,
- so telesno prizadeti in
- so matere z majhnimi otroki.

Vsi predmeti enega letnika se praviloma izvedejo v dveh študijskih letih. Pri delu bodo uporabljene specifične metode dela in specifični postopki ocenjevanja znanja.

12 POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Pogoj za dokončanje študija so uspešno opravljene vse s programom predpisane študijske obveznosti v obsegu 180 KT.

Če se študent vpiše v skladu z merili za prehode med programi v drugi letnik po zaključenem študiju na višješolskem programu, sprejetem po 01. 01. 1994, mora na šoli uspešno opraviti vse predpisane diferencialne izpite in redne študijske obveznosti drugega in tretjega letnika v obsegu najmanj 120 KT.

V primeru vključitve v tretji letnik v skladu z merili za prehode med programi po zaključenem študiju na višješolskem programu, sprejetem pred 01. 01. 1994, mora študent na šoli uspešno opraviti vse predpisane diferencialne izpite in redne študijske obveznosti tretjega letnika v obsegu najmanj 60 KT.

13 POGOJI ZA DOKONČANJE POSAMEZNIH DELOV PROGRAMA

Pogoj za dokončanje posameznih delov programa so uspešno opravljene vse predpisane študijske obveznosti v obsegu 44 KT. Po zaključku kandidat prejme potrdilo, ki je javna listina ter prilogo z navedbo učnih enot, kompetenc in doseženega uspeha.

14 STROKOVNI NASLOV

V skladu z določili 4. člena Zakona o strokovnih in znanstvenih naslovih (Ur. list RS, št. 61/06) študent po zaključku študija pridobi strokovni naslov:

- za diplomantko – diplomirana ekonomistka (VS), z okrajšavo dipl. ekon. (VS),
- za diplomanta – diplomirani ekonomist (VS), z okrajšavo dipl. ekon. (VS).

V skladu z 32. členom Zakona o visokem šolstvu in določili Pravilnika o prilogi k diplomi (Ur. l. RS št. 56/07) bo Visoka šola za upravljanje in poslovanje izdala diplomantom visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje *upravljanje in poslovanje* prilogo k diplomi.

Datum: 01. 06. 2010

Visoka šola za upravljanje in poslovanje:
doc. dr. Jasmina Starc, dekanica
